

ÉLETTÜNK

XXXVIII. évf. 1. szám (38. Jg. Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

2006. január

ELVÁNDORLÁS AZ IDŐK JELE

XVI. Benedek pápa első üzenete az elvándorlók és menekültek világnapjára

40 évvel ezelőtt zárult le a II. Vatikáni zsinat, amelynek gazdag tanítása az egyházi élet számos területét érintette. A *Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúció mélyrehatóan elemezte korunk valóságát, keresve annak a lehetőségét, hogy eljuttassa az emberekhez az evangéliumi üzenetet. Válaszolva Boldog XXIII. János pápa felszólítására, a zsinati atyák elkötelezték magukat arra, hogy az idők jeleit az evangélium tanításának fényében értelmezzék. Ezáltal lehetőséget adnak az új nemzedékeknek arra, hogy megfelelő módon válaszolhassanak a jelen és a jövő örökös kérdéseire. Az idők jelei között ma mindenképpen felismerhető az elvándorlás jelensége, amely az elmúlt évszázadban mondhatnánk strukturális alakot öltött, vagyis, részben a globalizáció hatására, világméretben a munkapiac fontos jellemzőjévé vált.

A gazdasági okok miatt elvándorlókát illetően, érdemes kiemelni azt a nemrég óta tapasztalható tényt, hogy a jelenleg „elnöiesedett”. A múltban ugyanis főleg a férfiak emigráltak, a nők, férjüket vagy apjuk kíséretében, illetve hozzájuk csatlakozva hagyták el otthonukat.

Ma a nők egyre inkább önállóan választják az emigrációt, hogy hazájukat elhagyva másutt keressenek megélhetést. Az sem ritka, hogy az elvándorló nő válik az otthon maradt család eltartójává. A nő jelenlétét főleg azokon a munkaterületeken figyelhető meg, ahol alacsony a fizetés. Ha tehát az emigráns munkások különösen sebezhetőek, még inkább érvényes ez a nőkre. A nők számára a leggyakoribb foglalkoztatottság: a házimunka, az idősök gondozása, a betegápolás, a szállodaiiparral kapcsolatos munkák. Mindezekben a területeken a keresztények bebizonyíthatják elkötelezettségüket az emigráns nőkkel való igazságos bánásmód révén, tiszteletben tartva női mivoltukat, elismerve egyenlő jogaikat.

Ebben az összefüggésben meg kell említeni - folytatja üzenetében XVI. Benedek pápa - az emberkereskedelem jelenségét, amely főleg a nőket érinti, és amely főleg ott virágzik, ahol nincs kilátás az élet minőségének javítására, az életben maradásra. Ezért fogadják el az emberkereskedők „szolgáltatáit”, gyakran nem is sejtve, hogy milyen nehézségekkel kell majd szembe szállniuk. Számos asszonyt a szexiparban használnak ki. XVI. Benedek pápa csatlakozik előde, II. János Pál pápa szavaihoz, aki 1995. június 29-én, a *Nökhöz írt levelében* elítélte a hedonista kultúra elterjedését, a kiszolgáltatott személyek módszeres szexuális kihasználását (Folytatás a 2. oldalon)

**BOLDOG ÚJ ÉVET
KÍVÁN OLVASÓINK
AZ ÉLETÜNK**

Befejeztünk egy évet és kezdődik a következő. Így életünk, embervoltunk az idő három dimenziójában (jelen, múlt, jövő) zajlik. Az idő a lét alapkategóriája és ugyanakkor nagy titok. Az ember önmagát a jelenben látja, a múltra emlékezik és készül a jövőre. Az idő mérhető, mert van benne mozgás, és így a változásokat meg tudjuk figyelni.

Az időben van ritmus (pl. az évszakok, a nap és az éj stb.), és ez a kozmikus idő ciklikus jellegű, időnként visszatér. De az emberi élet mégsem az örök visszatérés törvényének engedelmeskedik, mert „egyirányú”, ahol mindennek megvan a maga ideje. Nagyon eltérő jellegű idők vannak életünkben, és minden időszaknak megvan a maga értelme. Isten irányítja lépteinket, de kéri a mi együttműködésünket is. Nem az a fontos, hogy az időt órával pontosan mérjük, hanem, hogy ajándékként fogadjuk és használjuk fel.

Negyvenhat évig (1950-1996) éltem Rómában. Így sokéves tapasztalatból tudom, hogy az új év beköszöntésére várva, ott (és nemcsak ott...) „elszabadul a pokol”. Petárdák robbannak, igen nagy a zene-bona, és a lakásokból kifelé zúdul mindenfajta cserép és edény, mert egyesek azt hiszik, hogy a nagy zajjal lehet és kell kiűzni a gonoszt, legyőzni a rossz szellemet, hogy az üjlesztendő örömet, egészséget, békét hozzon.

Mindez persze hiedelem, az év utolsó éjszakáját furcsa tulajdonságokkal ruházza fel, elfeledve, hogy a „polgári év” nem mindig és nem mindenütt kezdődött január elsejével. Cikkem első részében azt szeretném megmagyarázni, hogy miért felesleges, sőt kártékony a régi évet így befejezni és az újat így kezdeni.

Elég egyik-másik hónap nevére gondolni, hogy a régi rómaiaknál a szeptember a 7-ik, a december a 10-ik hónap volt, és ekkor megértjük, hogy miért éppen februárban van négyvenkettő 29 nap, mert a rómaiaknál az év március 1-vel kezdődött. Magyarországon egyébként a 13. század közepéig márc. 25. volt az év első napja (a megtestesülés stílusa), majd fél évszázadon át december 25-e (Urunk születésének a stílusa), a XIV. századtól pedig január elseje. Más országokban (pl. Galliában) a 11. századtól a 16. század közepéig húsvétkor kezdődött az év, ami persze annyit is jelentett, hogy nem 365 nap volt egy évben; hol több, hol kevesebb.

Ma tudjuk, hogy egy év pontosan 365 nappól, 5 órától, 49 percből és 9 másodpercből áll, jóllehet Julius Caesar római császár Kr.e. 46-ban 365 nappal és 6 órában állapította meg az év hosszát, amivel azt érte el, hogy 1582-re a kalendárium tíz nappal volt elmaradva a tavaszi telihold dátumában, mert itt is sok kicsi sokra megy. Ezért XIII. Gergely pápa, sok tudós közreműködésével, többek között elrendelte, hogy 1582-ben tíz napot hagyjanak ki október hónapjából („gregorián” naptár). Avilai Nagy Szent Teréz halálának dátumát ezért adja meg a ma-

ÚJ ÉVET KEZDÜNK

Írta: Zakar Ferenc Polikárp OCist, zirci főpap

gyar breviárium 1582. október 4/15-tel. Legyen elég ennyi annak bizonyítására, hogy nem kell különös „kozmosz” jelentőséget tulajdonítani az év utolsó éjszakájának, ami nem jelenti azt, hogy akkor nem szabad „vigadni”.

A napkeleti bölcsek hódolata, Abraham Bloemaert (1564-1651), Musée des Beaux-Arts, Grenoble

De akkor nincs is jelentősége a január elsejének?

Az Ószövetségben úgy látszik, hogy az év kezdete az aratás idejére esett, az Újszövetség pedig ilyen fogalmat ismer. Az egyházi év advent első vasárnapjával kezdődik, ami a római rítusban egy november 27-e és december 3-a közötti nap. Január 1. karácsony nyolcada, újabb ekkor ünnepejük Szűz Máriát, mint Isten Anyját.

Ezek alapján mi az Újév jelentése számunkra?

Ahogy ez az ideje sok intézménnyel és vállalatnál, hogy elkészüljön a zárszámadás és a költségvetés, ez lehet számunkra is ezen időben a feladat. Hálát adni az elmúlt esztendőért, annak minden kegyelméért, szenvedéséért, betegségéért, mert az Úr velünk volt. Ugyanakkor valamiféle „haditervet” is kell készítenünk, hogy 2006-ban a jóban megerősödjünk.

A hálás lelket nagy ritkaság. Sok ember, kezdve a kicsiktől, azt hiszi, hogy neki joga van sok mindenhez, míg a többieknek kötelességük, hogy azt neki megszerezzék. Manapság talán még több az öntelt ember, mint néhány évtizede. Pedig mennyire igaza volt (és van) Szent Pálnak, amikor megkérdezte: „Míed van, amit nem kaptál? És ha kaptad, miért tetszel úgy, mintha nem kaptad volna” (1 Kor 4, 7). Ugyancsak Szent Pál mondja, hogy a pogányok legnagyobb bűne, hogy nem adtak hálát Istennek (v. ö. Rom 1, 21). Csak az tud hálát adni, hálás lenni, aki tudja, hogy mit kapott. Erkölcsei érettség kell ahhoz, hogy valaki felismerje, hogy létét, eredetét, fennmaradását folyamatosan másoknak köszönheti.

Nemrég fejeztük be az eucharisztia évet. Az eucharisztia hálaadást (persze hitvallással!) jelent, beteljesült formája az Úr hálaadása a szentségi Eucharisztiaiban.

Január elseje a Béke Világnapja. Néhányan átéltük a Második Világháborút, az ezt követő nyomorúságot, a menekülést. Sajnos, ma is ropognak a világ különféle részein a fegyverek, folyik a háborúra való készülődés, amely ha világméretű lesz, szörnyűségében felül fogja múlni az előzőket is.

Amíg az emberek nem tudják, vagy nem akarják tudni, hogy miért vagyunk a világon, amíg nem lesz igaz szeretet a családokban, a lelkekben, addig mindig meglesz a veszélye a háborúskodásnak és a kisebb-nagyobb háborúnak.

Az egyházi év nem január 1-gyel kezdődik, de ez a nap is nagy ünnep, mert Mária istenanyaságának az ünnepe. Az evangéliumok Szűz Máriát Jézus anyjának mondták, de a 431-ben tartott Efezusi zsinat kimondta, hogy mivel Jézus Krisztus az istenember Isten, így Mária *theotokos*, istenszülő, nemcsak „krisztuszülő”.

A zsinat kimondta: „Az, aki nem vallja, hogy az Immanuel valóságos Isten, és ennek következtében a szent Szűz istenszülő, (mert az Igét, aki az Istentől van és testté lett, test szerint szülte), legyen ki-közösítve.” Jézus Krisztus Isten és ember, Szűz Mária ezért „istenszülő”, ahogy a Keletiek mondták, vagy Isten anyja, ahogy mi Nyugatiak mondani szoktuk (Szűz Mária, Isten anyja). Krisztus Jézus születése ünnepének nyolcada stílusosan zárul az istenanya ünnepével.

Mit hoz 2006? Mit hoz nekünk személyesen, családunknak, hazánknak, a világnak? Bizony nem tudjuk. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia jól ismerve hazánk problémáit az év nevezetes évfordulóira (1456, 1956) emlékezve, engesztelő évet hirdet a nemzet lelki megújulásáért.

Izajás proféta nyomán főleg Szent Pál apostol hirdet a lelki megújulás szükségességét: gondolkodásban, lélekben, érzületben. A cél, hogy személyesebben meghozott hitbéli döntéshez, elevenebb istenismerethez jussunk.

Ez csak az imádságban történhet meg, amelynek első mozzanata, hogy elismerjük teremtményi mivoltunkat. És az ilyenfajta imádság annyira az ember lényegéhez tartozik, hogy a háború alatt a nagy lélek- és emberismerő, aki pedig nem is volt katolikus, azt tanította, hogy az ember, aki nem imádkozik (lelkileg) beteg.

A világ mai nagy zajában nem könnyű imádkozni, ezért sokunknak talán azzal kell kezdenünk, amit a tanítványok kértek Jézustól: „Uram, taníts minket imádkozni”. A felelet a „Miatyánk” volt. Az imádság legegyszerűbb formája Isten „Atya” néven szólítása. Aki ezt teszi, az jó úton van. „Imádkozzál és dolgozzál” - ez a bencés szerzetesek jelszava. Tegyük ezt, és akkor nyugodt lélekkel kezdhetjük a 2006-os évet.

A Szerző a Ciszterci Rend nyugdíjas generális apátja, 1996 óta zirci főpap és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen a szerzetesjog nyugdíjas rendes tanára.

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A keresztények egysége: elérhető cél vagy illúzió?

Minden év január 18. és 25. között világszerte megrendezésre kerül az imahét a keresztények egységéért. Ez minden alkalommal fájdalmasan emlékeztet arra, hogy a mi Urunk Jézus Krisztusnak az Utolsó Vacsorán nyilvánított végrendeletét, mi, keresztények, nem teljesítettük: „Egyek legyenek mindnyájan” (Jn 17, 21). - Krisztus teste, az Egyház, sok száz sebből vérzik, mert a történelem folyamán sok száz csoportra szakadt. Ezért az elvesztett egységért imádkozunk valamennyi, katolikusok, protestánsok és ortodoxok.

„Imádkozni szép és dicséretes, de szerintem nem elég” - mondotta a minap egy kedves ismerősöm, amikor szóba került a kereszténység szétadaraboltsága. „Miért nem ülnek össze az egyházak és vetnek véget ennek a botránynak? Minden oldalról hallani: 'Több ami összeköt, mint ami szétválaszt' - hát akkor mire várunk? A teológusok mindig találunk valamilyen kifogást, ami miatt nem lehet megvalósítani az egységet. Mi a családkunkban már régen megvalósítottuk. Nekem, személy szerint, teljesen mindegy, hogy valaki katolikus vagy református: a fontos, hogy tisztességes, hívő keresztény ember legyen. Mit számít az, hogy kereszténynek, vagy kereszténynek vallja magát? Manapság, amikor egyrészt a vallási közömbösség, másrészt az iszlám fenyegeti a kereszténység létét, össze kellene végre fogni és közös erővel megújítani a hitet Jézus Krisztusban. Hát nem ez a lényeg?”

Ha a fenti kérdések nem is írásban jutottak el hozzám, hanem szóban hangzottak el, úgy gondoltam, hogy sokakat foglalkoztatnak. Ezért most megkíséreltem egyik-másikra a választ.

Ökumenizmus, ahogyan Miklós atya látja.

Olvasóinknak nem kell az „ökumenizmus” szó jelentését magyarázni. Gö-

rög eredetije, az „oikouméné” értelme: a „lakott világ”, a „földkerekség”. Az egyházi szóhasználatban egyre inkább az „egyetemes”-ség jelölésére használták. Az egyháztörténelemben a 21. „Egyetemes Zsinat”-ot nevezték „ökumenikus”-nak. Ma „ökumenizmus”-on a keresztény egyházaknak egymáshoz való közeledésére, végső fokon az egység elérésére irányuló törekvését értjük.

E törekvés - a Katolikus Egyház Katakizmusra szerinti (821) - (amit azonban a nem katolikus egyházi közösségek is elfogadnak) - a következő szempontokra kell, hogy helyezze a hangsúlyt:

- az **Egyház állandó megújulására**, a hivatásához egyre nagyobb hűségben. Ez a megújulás az egység felé vezető mozgalom rugója;

- a **szív megtérésére**, hogy tisztábban éljünk az evangélium szerint, mert a tagok Krisztus ajándékával szembeni hűtlensége okozza a megosztottságot;

- a **közös imádságra**, mert a szívbeli megtérést és éltszentséget, valamint a keresztények egységéért mondott magán- és nyilvános könyörgéseket mintegy az ökumenikus mozgalom lelkének kell tekinteni; jogosan nevezhető ez lelki ökumenizmusnak is;

- **egymás kölcsönös testvéri megismerésére;**

- a **hívek és különösen a papok ökumenikus képzésére;**

- a **teológusok közötti párbeszédre** és a különböző keresztény egyházak és közösségek tagjai közti találkozássokra;

- a **keresztények együttműködésére** az emberek szolgálatának különböző területein.

Mindebből kiviláglik, hogy az „egyházak” nem csak imádkoznak az egységért, hanem nagyon is konkrét elképzelésekkel és programmal látnak hozzá annak az irdatlan feladatnak megvalósításához, amely a többévszázados szakadás következményeként rájuk vár.

Néhány példa az évtizedek, főként a II. Vatikáni Zsinat óta a keresztény felekezetek közt folyó intenzív megbeszélések és azok eredményeire:

- 1999. október 31.: A katolikus és evangélikus egyház közös nyilatkozata a megigazulás alapvető igazságait illetően, Augsburgban.

- 1982: az anglikán egyházzal folytatott tárgyalások eredményeként kiadott katolikus-anglikán zárónyilatkozat az egyházi (pápai) tekintélyről.

- 1988: a katolikus és ortodox párbeszéd Nemzetközi Vegyesbizottságának Valamo-i nyilatkozata az egyházi rend szentségéről, érintve a pápai primátust is.

Az utolsó négy-öt évtized során létrejött rendszeres megbeszélések értékelésénél nemcsak az írásban lefektetett részleges eredmények esnek a latba, hanem a kialakult atmoszféra és ezen belül a kölcsönös megértés, az előítéletek leépülése. Teljesen megszűnt az egymás iránti gyanakvás, kivéve egyes ortodox egyházak részéről.

Különösen figyelemre méltó a protestáns egyházi közösségek általában pozitív reakciója II. János Pál pápa 1995-ben közzétett „Ut unum sint” (Hogy egyek legyenek) kezdetű enciklikája, amelyben kilátásba helyezi a pápai primátus gyakorlása módjának felülvizsgálatát.

Túl kevés? Túl lassú?

Az utóbbi években a média aránylag ritkán számolt be az ökumenikus párbeszéd újabb eredményeiről, amiből egyese- ket azt a következtetést vonták le, hogy

Róma „meghúzta a fézféket”. Erről természetesen szó sincs. A gondolkodó ember tudja, hogy az egyházak közti, változatlan intenzitással folyó megbeszélések sokkal komolyabbak és alaposabbak, mintsem, hogy naponta új szennzációra lehessen számítani. A kapkodás, a dolgok elnagyolása felületességhez vezetne, nem a problémák megoldásához, hanem azok elkerüléséhez. Lehet, hogy az eddig elért eredmények még túl kevés lényeges pontot érintenek. De nem szabad elfelejtenünk, hogy - akkor is, ha több az, ami összeköt, mint ami elválaszt - ami elválaszt a kereszténység lényegét és létét fenyegeti. Igaz, hogy nincs nézeteltérés az Apostoli Hitvallás ágazatai körül, de az csak tömör összefoglalása annak, amit a keresztény ember hisz. Más és más a felfogás az Egyház alapszerkezetéről, felépítéséről, a szentségekről, különösen az Eucharisztia körül (a szentmisét nem lehet az Úrvacsorával egy kalap alá venni). Alapvetően különböznek a nézetek az apostoli folytonosság és a pápi hivatal körül is. Tekintve, hogy a hívek nagy része e kérdések horderejét nem ismeri, könnyen előfordulhat olyan kijelentés, miszerint mindegy, hogy valaki melyik keresztény egyházhöz tartozik, fontos, hogy jó ember legyen. (Az ilyesmi azt juttatja eszembe, hogy egy különösen jó ember azt hiszi, a nap forog a föld körül. Ettől lehet igazán jó, becsületes ember, csak hát tévedésben van. Persze meg lehet hagyni a tévedésében, de talán mégis jobb, ha erről beszélni lehet vele.) Sok minden relatív a világban. Az igazság nem az.

Ezek után az sem kellene, hogy bárkit megleljen, ha az ökumenikus közeledés lassan halad előre. Közel öt évszázad szakadástól nem lehet öt nap alatt rendezni. Biztos vagyok benne, ha sikerül valamelyik lényeges kérdésben szót érteni, a ritmus felgyorsul. De itt nem alkudozással jutunk előbbre: te is engedsz, én is engedelek, és akkor majd csak megegyezünk. Ne tévesszük össze az ökumenizmust a bolhapiaccal... Különbözik is - és erről az ökumenikus megbeszélések felelősei mindkét részlől meg vannak győződve - csak az képes a közeledést elősegíteni és a másik álláspontját is megérteni, aki a sajátját határozottan és világosan tudja képviselni.

Merre halad az ökumenizmus?

A mondottakból kiderül, hogy a hit kérdéseiben még hosszú út előtt állunk. Van azonban egy terület, ahol nincsenek problémáink egymással: ez az együttélés, az együttműködés, egyszóval - szeretet. Minél jobban szeretjük egymást, annál jobban megértjük egymást és annál közelebb kerülünk egymáshoz. A netán felmerülő problémákat, a különbségeket könnyebben fogjuk áthidalni. Nem úgy, hogy azokat a szöveget alá seperjük, hogy úgy teszünk, mintha nem léteznének, hanem azok tudatában, azok ellenére igyekszünk a szeretetet diadalra juttatni. A szeretetnek ezt a tanúságtételét várja el tőlünk a mi Urunk Jézus Krisztus: „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szerettek egymást” (Jn 13, 35). Ez az út, amelyen mindnyájunknak járni kell, és ez az egyetlen eszköz, hogy elközömbösödött kortársunk eljusson Jézus Krisztushoz.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

A havi imaszándékok pápai jóváhagyása és kibocsátása egy évvel a kérdéses esztendő kezdete előtt történik. Az idei szándékokat tehát 2004. december 31-én II. János Pál pápa látta el kézjeggyel; XVI. Benedek természetesen magáévá tette, és így két pápa jóváhagyásával és ajánlásával kapjuk őket. Imaszándékok januára:

1.

Imádkozunk, hogy a keresztények teljes közösségének megvalósításáért folyó erőfeszítés növelje a világ valamennyi népe közötti kiengesztelődést és békét.

Minden vallásnak, a keresztény katolikusnak is, megvan az elgondolása arról, milyen úton és milyen eszközökkel lehet remélni a béke egyre teljesebb megvalósulását. A mi meggyőződésünkben az is hozzátartozik, hogy minden nézetkülönbség ellenére valamennyi vallás sugároz olyan fényt és energiát, amely egybefonódva egyetlen béketeremtő erővé válik. Elsősorban az ökumenikus, tehát a keresztények közötti összefogás milyénülése járul hozzá, nemcsak a köztünk, hanem a világ népei között is megvalósítandó igazi kiengesztelődéshez. Igazságos és tisztességes gazdasági és társadalmi kapcsolatokról, kulturális és általános emberi, kölcsönös összefogásról van itt szó, vagyis olyasmiról, ami elsősorban a világi keresztények tevékenységi körébe tartozik. Jóval nehezebb lenne a muzulmán országokban azok lakosságával szót érteni; viszont a mi nyugati társadalmainkban élő muzulmánokkal lehet és kell is barátságot és együttműködést kialakítani. Valamennyien hivatottak vagyunk arra, hogy januárban, az ökumenizmus hónapjában erre a szándékra imádkozunk. Ez ima segíteni fogja tevékenységünkben azokat, akiket sajátos helyzetük erre is ösztönöz.

2.

Imádkozunk, hogy a keresztények tisztelettel és szeretettel tudják fogadni a vándorlókat, felismerve minden személyben Isten képmását.

Amikor különböző kultúrákból származó személyek találkoznak, ez gyakran bizonyos identitásviszályt jár együtt. Mi, magyarok is sokan tapasztalatból tudjuk ezt. Új környezetben a bevándorlók még jobban rádöbbennek arra, kik is ők, különösen azért, mert számukra fontos személyeknek és értékeknek a hiányát tapasztalják meg. A válságnak így ugyan-csak vannak pozitív elemei. Korunkban a vándorlás is globális jelenség, és olyan világban folyik, amelyet a kultúrák sokfélesége jellemez. Egyensúlyt kell találnunk saját magunk megbecsülése és mások nyitott elismerése között; olyan társadalmi rendet kell építenünk, amelyben kibontakozhat a sokféle személyek békéje és szabadsága. Kétféle egyoldalúság is fenyeget: egyrészt, hogy másokat a saját világunkba igyekszünk átalakítani és beolvasztani, másrészt, hogy a bevándorlókat az élet szélére szorítjuk, egyfajta apartheidbe. A megoldás a hiteles integrálás, amely a kultúrák közös elemeit fogja össze, a különböző népek tiszteletben tartásával. Az eltérésnél több kell: kölcsönös rokonszenv. Friss példák mutatják (vö. Franciaország), hogy ez mennyire lényeges és nem könnyű feladat.

Éljünk az imádkozással, mint akik egy hatalmas népvándorlás részei vagyunk!

Nagy Ferenc S. J.

N A P F O R D U L Á S

Karácsony első napja ünnep, béke, de másodnapja harc, - Jönnék a betlehemesek: tégy jót ember, ha jót akarsz. Kivont karddal, kiszöbödön, angyal van és három király, s a három király leborol a Szűz Anya lábainál.

Csörgős bottal a pásztorok házad palloját döngetik, - jó bort és tallért adj nekik! Inghen-gatában jár az angyal, hirdetve, hogy örök a nyár, hiába tél, fogság; az élet nem halt meg és az ige áll...

Tél van s tél lesz még jó sokáig, csak most kezdődik komolyan. Övéit trükk meg, de már is az új napjának ára van. Fedelén új évszám tündöklik, piroslík, mint a hajnal ég... Fel-le! Fel-le!... így forog velünk a nagy világkerék.

Erdélyi József (1897-1978)

ERDŐ PÉTER BÍBOROS MÜNCHENBEN

Utóljára Mindszenty hercegprímás látogatata meg hivatalos formában a müncheni Magyar Katolikus Missziót. Noha Lékai László, majd Paskai László bíboros is járt Münchenben, ők csupán tájékozódtak a misszió életéről. Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek, Magyarország primása, viszont akkora jelentőséget tulajdonít a külföldi egyházközösségeknek, hogy a müncheni misszió fennállásának 60. évfordulójára rendezett ünnepséget jelenlétével is megtisztelte. A Damenstift-templomban - advent első vasárnapján - ő mutatta be az ünnepi nagymiséét, Msgr. Süley László irodaigazgató, Msgr. Cserháti Ferenc delegátus, P. Clemens, Merka János plébános, valamint Csernai Balázs és Hankovszky Ferenc doktorandusz koncelebrálásával. A bíboros szentbeszédében visszapillantott a katolikus

túlról érkezett papok és hívők döntő módon hozzájárulnak a világ magyar közösségeinek életéhez, a magyar határokon túlról érkező papok szolgálata nélkülözhetetlen közösségeink fennmaradásához. Ez egyrészt a testvéri együvé tartozást erősíti bennünk, másrészt mutatja, hogy minden magyar ember felelős nyelvünk, kultúránk, hívő közösségi életünk megmaradásáért és fejlődéséért. De mutatja azt is, kedves testvéreink, hogy nagyon nagy bajban vagyunk mi, magyarok a Kárpát-medence közepén. Ha Magyarország lakossága évente egy kisváros teljes népességével fogyatkozik, amint ez napjainkban történik; ha sokan nem vállalják a családot és a gyermekek kockázatát, mert nem érzik hivatgatónak a jövőt, akkor népiünknek lelki megújulásra van szüksége. Ebben a megújulásban pedig a magyarországi, határokon túli és nyugati szörvány magyarságnak egyaránt küldetése van. Hazai hívő közösségünk és népiünk lelki megújulásához nagy szükségünk van a határokon túli magyarság segítségére." Erdő Péter bíboros prédikációjának további részét az adventi időszaknak szentelte, amelyben, mint bűnbánati időben, Isten irgalmára készülünk. Szentbeszédét így zárta: „Magyarok Nagyszonyja, könyörögj értünk, hogy újra emelt fővel és nyílt szívvel tudjunk katolikusok és magyarok lenni!”

Az ünnepi misét követő fogadásra a Misszió dísztermében került sor. Sokan azonban csak a folyosóról, illetve a kertből kö-

misszióknak a világháború végén történt megalapítása óta eltelt 60 esztendejére. Ugyanis a Bajorországba került sok ezer magyar menekült lelki gondozása már 1945 nyarán elkezdődött, aztán megalakult a Patrona Hungariae római katolikus egyházközösség, amelyet Faulhaber bíboros, München-Freising-i érsek hagyott jóvá. De - amíg a politikai helyzet engedte - gondoskodó szeretettel kísérte a külföldi lelképásztorkodás ügyét a hazai egyház is, így Mindszenty József hercegprímás kedves levélben köszöntötte a Münchenben megalakult egyházközösséget. A jelenbe térve a bíboros megköszönte az egyházközösséget vezető Merka János plébánosnak a 60. évfordulóra szóló meghívást, majd rámutatott a határokon kívül élő szörványmagyarság erkölcsi felelősségére az összmagyarság fennmaradása szempontjából:

„Itt is igaz az, amit Amerikában, Kanadában, Itáliában vagy másutt a világban láttam: a mai Magyarország határain

vetették Köttrá Gábor missziótanácselnök köszöntőjét, Kucsera János és Kutasi Dániel szavazatát, a cserkészek táborúti jelenetét, a Komámasszony-néptánc-csoport, a Regös együttes és a legfiatalabbak, a „Tücskök” nagy tapssal jutalmazott fellépését. Az állófogadás alaposan beleyült a délutánba, így aztán mindenkinek nagy örömet okozott a hideg-meleg büfé, amellyel a sütés-főzésben jeleskedők ismét tanújelét adták a magyar konyha kiválóságának. Ezalatt a bíboros fogadta a sajtó képviselőit, így a hazai tévé-nézők és rádióhallgatók is értesülhettek müncheni látogatásáról és a Misszió megalapításának 60. évfordulójára rendezett ünnepségről.

Hazaindulása előtt a magyar primás tisztelegő látogatáson jelent meg Friedrich Wetter bíborosnál (lásd képünk), a müncheni magyarok egyházmegyei vezetőjénél, akinek köszönetet mondott a magyar katolikusok felkarolásáért. Erdő Péter bíboros rövid müncheni tartózkodása alatt interjút adott lapunknak is:

Erdő Péter: Azt hiszem, hogy ez valahogyan hozzá is tartozik ehhez a szimbolikus funkcióhoz, amit a primácia jelent. Tavaly a nyarat Amerikában töltöttem és igen sok magyar katolikus egyházközösséget látogattam meg az Egyesült Államokban és Kanadában is. Sor került már Párizsban, Belgiumban és Itáliában is ilyen találkozóokra, úgyhogy nagy öröm a számomra, hogy ez most Münchenben is lehetségessé vált. Azt hiszem, ez egyfajta erkölcsi kötelesség, és annak a szolidaritásnak az ápolása, amit nekünk magyar katolikusoknak egymás iránt éreznünk kell.

ISMERJÜK MEG PAPPAINKAT

Ismerjük meg pappainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelképásztori szolgálatban működő pappainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelképásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Turos Dezső, a magyar és magyarul beszélő hívek lelkesze az Augsburg-i Egyházmegyében. Megbízatását az egyházmegye főpásztorától, illetve Josef Heigl egyházmegyei kormányzótól kapta, a Nagyvárdi egyházmegye főpásztorának hozzájárulása után. A Nagyvárdi egyházmegye pappja.

Turos Dezső

1953. február 27-én született Kisbácson, Kolozs megyében. A kisbácsi nyolcosztályos elemi iskola elvégzése után (1960-1968), Kolozsváron előbb vasestergályosnak tanult (1968-1971), majd a kolozvári Brassai Sámuel gimnázium esti tagozatán befejezte középiskolai tanulmányait, 1974-ben érettségi diplomát szerzett, aztán behívták katonának. A két éves katonai szolgálat letöltése után, 1977-től 1979-ig ismét vasestergályos szakmunkásként dolgozott Kolozsváron. 1979-ben felvételt nyert a gyulafehérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskolára. A teológiai tanulmányok befejezése után, dr. Jakab Antal püspök 1985. június 23-án a gyulafehérvári székesegyházban pappá szentelte a Nagyvárdi egyházmegye szolgálatára.

1985-től 1986-ig kaplanként szolgált a nagyvárdi székesegyházban, 1986-tól 1987-ig plébános volt Szentmártonban, a Szent István plébánián. Németországba való kitepedése után, 1987-től 1988-ig irodai kisegítőként dolgozott Königstein/Ts-ban a Kirche in Not/Ostpriesterhilfe segélyszervezetnél, 1989-ben hitoktató a Kastl-i Magyar Gimnáziumban, majd plébános lett az Augsburgi Egyházmegyében: 1993-ig Willprechtszell-ben

és 1993-tól 2005-ig Eppisburgban, ahol mint főállású plébániai adminisztrátor az eppisburgi St. Nikolaus plébánián és mint mellékállású plébániai adminisztrátor az ellerbachi „St. Peter und Paul” plébánián teljesített lelképásztori szolgálatot. 2005. február 1-i hatállyal Josef Heigl prelátus, az Augsburgi egyházmegye egyházmegyei kormányzója megbízta az Augsburgi Magyar Katolikus Misszió vezetésével „plébánosi” címmel. Feladatai közé tartozik főleg a vásár- és ünnepnapok magyar szentmise megtartása Augsburgban, Neuburgban és Kempenben.

Magyar és magyarul beszélő híveit már évtizedek óta, mintegy 500 példányban megjelenő, negyedévi „Augsburgi levél”-el értesíti az egyházi közösség eseményeiről.

Magyar szentmiseket tart rendszeresen: Augsburg-Oberhausenben: a hónap minden első és harmadik vasárnapján, és minden főünnepen 11.00-kor a St. Martin-templomban, Zirbelstr. 21, 86154 Augsburg; Kempenben (St. Mang): a hónap minden negyedik vasárnapján 11.00 órakor, a Maria Himmelfahrt-templomban, Friedrich-Ebert-Str. 2, 87437 Kempen;

Neuburgban: a hónap minden második vasárnapján, 16.00 órakor a Maria Ward kolostor kápolnájában, Luisenhöhe 2, 86633 Neuburg an der Donau.

Érdeklődni: Turos Dezső plébános, Magyar Katolikus Misszió, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel: 0049-(0)821/41 90 25 30, vagy 0049-(0)170/77 18 529

Cserháti Ferenc

Az Európai Unió bővítése óta tovább könnyítette a magyarok külföldre településének a lehetőségét, ami által a korábbiánál heterogénabbá válik a kint élők összetétele. Miben látja a külföldi magyarság, illetve a kint élő magyar katolikusok szerepét?

Erdő Péter: Azt hiszem, hogy a manapság tanulni, vagy dolgozni ideérkező ma-

itt él, magyar hívő, és itt akarja a vallási és közösségi életét megtalálni. Ebben kell segíteni és ez egy rendkívül fontos lelkipásztori feladat. Mondom ezt úgy is, mint akinek testvérei, rokonai szintén sok évet töltöttek Németországban, különösen a Max Planck Intézetnél és ők is nagyra értékelték a közösségi életnek ezt a formáját.

Erdő Péter: Az ÉLE-TÜNKet rendszeresen kapom Cserháti atya jóvoltából. Igen kitűnően szerkesztett újság, szép kiállítású, öröm kézbe venni. Ez sem minden sajtótermékkel van így, és úgy vélem, széles horizontú, tehát a világegyházra is, a Szentatyának a beszédeire és gondolataira is rátekin-

Foto: Interpress

Erdő Péter bíboros a müncheni magyar ministránsok, cserkészek, lelkészek és máltaiak körében, a Damenstift-templomban, 2005. november 27-én, a jubileumi szentmise után.

gyarok eléggé izoláltak. Hamar honvágyuk is támad, és ezért nagyon fontos, hogy otthonra találjanak. Kölnben, Münchenben és más német városokban találunk olyan magyar egyházközösséget, ahol otthon érezhetik magukat. Teljesen mindegy, hogy valaki már itt született és az egész életét itt éli le, vagy az életéből néhány évet töltött itt, tehát

Mint az évforduló is bizonyította, a bajorországi, kiváltképpen pedig a müncheni magyar katolikusok igencsak élénk szervezeti és hitéletet folytatnak. Ebben komoly segítség számmukra a rendszeresen megjelenő magyar nyelvű tájékoztató, elsősorban az ÉLE-TÜNK c. újság. Hozzájut-e Bíboros Úr a laphoz, és ha igen, mi a véleménye róla?

azonban a magyarországi egyház életével is foglalkozik, és persze az európai magyar katolikusok dolgaival, örömeivel, gondjaival és történéseivel. Tehát sok olyan információt megtalálunk benne, ami sehol másutt nem kerül elő.

Köszönjük a beszélgetést Bíboros Úr.

Vincze András

Eminenciás Úr, miért tartotta annyira fontosnak ezt a müncheni évfordulót, hogy személyes jelenlétével tisztelte meg az itt élő magyarok ünnepségét, ami igencsak sok fáradságába került, hiszen egész éjszaka utazott, hogy időben ideérjen a nagymisére?

Erdő Péter: Hatvan éves évforduló egy magyar plébánia életében mindig nagy időt jelent és a müncheni magyar egyházközösség egészen kiemelkedő a nyugati szörványmagyarság körében. Azok a programok, amelyeket láttunk, a magas színvonalú énekkarok, a cserkészcsoport, a nép-

tánc, a költészet jelenléte - szóval mind azt mutatják, hogy nagyon eleven magyar vallási és kulturális élet van itt. Azt mondta Merka János plébános úr, hogy mintegy 12 ezer magyar hívőt tart nyilván Münchenben, nos, ez azt jelenti, hogy egyike a legfontosabb külföldi magyar egyházközösségeknek, és önmagáért beszél.

Utóljára hivatalos formában Mindszenty József hercegprímás kereste fel a müncheni katolikus missziót. Tekinthejtük ezt a mai látogatást mintegy folytatásának a néhai bíboros által a külföldi magyarok körében kezdett erőfeszítésnek?

Madridi levél

BÖLCSELO

A közelmúltban emlékeztek meg José Ortega y Gasset, a XX. század legjelentősebb spanyol filozófusa halálának 50. évfordulójáról. Én akkor még egyetemi hallgató voltam, s emlékszem, egyik-másik kollegámnak, gyász jelzőt, fekete blúzban jött órára. Mivel Ortega elhunytára számítani lehetett, a tájékoztatási minisztérium utasításokat adott a sajtónak, hogyan foglalkozzanak alakjával: ne közöljenek fényképet az első oldalon, a cím ne tegyen ki többet két hasábnál, csak egy elismerő cikket közöljenek, ne használják a „mester” kifejezést és mutassanak rá vallási és politikai tévedéseire. A lapok azonban nem tartották magukat az előírásához, de a hivatalos körök sem takarékoskodtak az elismeréssel, s a filozófus temetésén megjelent a kormány három tagja is, köztük a közoktatási miniszter. Ő dobta a koporsóra az első marék földet.

A tömegek lázadása, A gerinctelen Spanyolország, Elmélekedések Don Quijótól és Korunk témája szerzőjének különös hely jutott osztályrészül. Jellemzőként a konzervatív liberalizmust, a republikánus meggyőződést, a laikusit és a vallási agnoszticizmust említhetjük. A köztársaság kikiáltása után, 1931-ben képviselővé választották, s a parlamentben emlékezetes beszédében fejtekte ki álláspontját. „Az állam teljesen és szigorúan laikus kell, hogy legyen - mondotta -, de nem kell tovább mennie, se támadnia. Én nem vagyok katolikus, fiatalságom óta annak voltam, hogy magánéletem eseményeinek ne vallási módon adjanak értelmet, arra azonban nem vagyok hajlandó, hogy az idejétmúlt antiklerikalizmus zászlóvivőjévé tegyenek.”

Igy aztán két tűz közé került. Egyesek szemében túlságosan liberális és egyházzellenes volt, mások számára nem elég „haladó”. Egyetemi tanszékétől - a metafizika professzoraként működött - a republikánus rendszer fosztotta meg, s amikor tíz év emigráció után hazatért, s a polgárháborúból győztesként kikerült kormányzat felkínálta ezt a lehetőséget, nem akart az egyetemre visszamenni.

Ortega szembeállította az igazi politikust és a forradalmárt. Az utóbbi elveti az antropológia egyik alapszlopát, a folytonosságot. Az ember örökkéjén jön világra, magáévá teszi a múltat minden tapasztalatával. Szakítani a múlttal és mindig újra kezdeni - az orangután sajátja volna. Ugyanakkor hangsúlyozta az elit, a magas színvonalú, művelt rétegek kulturális és politikai fontosságát.

Halálós ágyán a nagy bölcselelő, „kibékült az Egyházzal”, amint ezt a katolikus napilap, a Ya közölte. A család engedélyével felkereste P. Félix Garcia Ágostonrendi szerzetes és író, akivel Ortega baráti kapcsolatban állt. Hogy felvette-e a szentségeket, nem ismeretes. Minden esetre sok tisztelője örömmel vette tudomásul, hogy így ért révére a nagy gondolkodó.

Ma Ortega igazi klasszikus. Írásai elgondolkodtató fejtegetésekkel vannak tele, pl. amikor az egészséges demokráciát szembe állítja a „betegessel”, a mindenkor és mindenben egyenlőségre való törekvést pedig gyerekesnek, naivnak minősíti, mivel a rangosítás, vagy rangsorolás a társadalom-alakítás egyik alapvető hajtóereje.

Rónai Zoltán

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőnkkel (missziókkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

BENEDEK EURÓPÁJA
A KULTÚRÁK VÁLSÁGÁBAN

seiben, amikor a keresztény Európa arculatát a teljes globalizációra törekvők öntudat és önazonosság nélkülivé kívánják formálni.”

Nos, ez a fülszöveg mozgósítón hangzik, már halljuk a készülő csatazajt a megfelelő sajtóorgánuk részéről, amelyek még nem igazán figyeltek föl erre az új jelenségre. Fölvethetjük a kérdést: vajon mi fölfigyeltünk-e már Benedek pápánknak erre a könyvére?

A vékony kötetben három tanulmányt találunk egybefűzve, egymást logikailag kiegészítve.

Az első tanulmány: A kultúrák válsága. Ebben a modern Európában kialakult legradikálisabb elmentmondásról olvashatunk, amelyet a tudomány forradalom okozott. Galilei példáján illusztrálja, hogy az újkor hajnalán a tudományos kutatás és a vallásos hit szétválása, különbözőzővé tétele történt meg. Ez a szétválás fokozódott akkor, amikor a tudomány megalakította a technikát.

E felvilágosult racionalizmus létrehozta a maga csodálatos és értékes eredményeit. A nagy tudományos, technológiai, gazdasági, polgári és alkotmányos vívmányok, amelyek meghatározták Európát és az egész Nyugatot, nem magyarázhatók meg nélkülük. A tudományos forradalom után következett a technológiai, majd az ipari, aztán a politikai, a szociális forradalom, végül az egyéni jogok forradalma. Mindezek alapvető és értékes eredmények, de önmagukban nem elegendők. Ma kell megfizetnünk drága árakat: a szubjektívá télt, az isteni dolgok és a szent gettósodását, az európai kultúrában a kereszténység kirekesztését nem csupán az állam, hanem a polgári társadalom életéből is. A felvilágosult racionalizmus utolsó hatásai a mai viták a bioetikai kérdésekről.

A legnehezebb problé-

mák egyike ez a bioetikai kérdéskör, különösen az, hogy az ember és a magzat joga a sérthetlenséghez, miért köteles engedni az egyéni szabadsághoz való joggal szemben. Ezzel foglalkozik a második tanulmány: Az élethez való jog és Európa. Miután fölveti a kérdést, miért is nem szabad belenyugodnunk abba, hogy most már minden törvényhozási vita révbé jutott, és ezt a csatát mi keresztények elveszítettük, megadja a választ: Isten az, aki számon kéri az ember életét, mint saját drága tulajdonát: közvetlenül az Ő általa áll. A kiontott embervér Hozzá kiált, mert az ember az Ő képe és hasonlatosságára lett teremtve. Sőt, a társadalom hatalmát, és a társadalom belüli hatalmat is, Ő alapította, épp azért, hogy biztosítsa ennek az alapvető jognak a tiszteletben tartását, amelyet az ember gonosz szíve veszélyeztet.

Igy a konklúziója: „Nincsenek kis gyilkoságok, mert minden emberi élet tiszteletben tartása lényeges feltétele annak, hogy az ember nevéhez méltó társadalmi élet lehetséges legyen, továbbá: ha az ember lelkiismeretében elveszíti az élet, mint szent dolgot iránti tiszteletét, elkerülhetetlenül úgy végzi, hogy szétrombolja saját identitását.”

A harmadik tanulmány: Mit jelent hinni. Ezt előadás formájában Subiacóban mondta el, a Szent Benedek-díj Európaért átvételkor, április 1-jén. Végző mondanivalóját így foglalhatnánk össze: „A felvilágosodás korában megpróbálták értelmezni és meghatározni a lényeges erkölcsi normákat, s azt mondták, ezek akkor is érvényesek volnának, ha nem létezne Isten. ... Meg kellene fordítanunk a felvilágosodottak axiómáját: annak is, akinek nem sikerült megtalálnia az utat Isten elfogadására, meg kellene próbálnia úgy élnie és úgy irányítania az életét, mint-ha Isten létezne.”

Ez a három tanulmány így egybefűzve az új pontifikátus programját jelentő olvasmányos módon, amelyben az elmélyedést minden igényes hívőnek és jóakarató embernek szívesen ajánljuk.

Somorjai Ádám OSB

(Joseph Ratzinger, Benedek Európája a kultúrák válságában, Szent István Társulat, Budapest 2005. 118 l. 1300,- Ft. Fordította: Dr. Diós István.)

Londoni levél

NARNIA

Karácsony táján, új év elején az európai mozikban is mindenütt megjelenik, vagy már meg is jelent az immár nem csak rajzfilmekre szakosodó, hollywoodi Walt Disney stúdió új alkotása, amit lehet Narnia címmel is vetíteni, de teljes címe Narnia krónikája: az oroszlan, a boszorkány és a szekrény. Angliában újságcikkek sora foglalkozik, nem annyira a film művészi értékeivel, mint a tartalmával és mondanivalójával jelentőségével, elvégre a forgatókönyv a hajdani oxfordi irodalom professzor, C.S. Lewis 1948-50-es gyerekregény sorozata alapján íródott, aki különös lelki világú moralista volt, később vált hívő kereszténnyé, megpróbáltatásai után, akkor viszont úgy érezte, hogy a keresztény szeretet mindennél fontosabb s ezt ahol csak lehet, hirdetni kell a világban. Walt Disneyék talán kicsit ellen-Harry Potternek szánták a filmjüket, ugyanis ebben egy csepp vér sem folyik, jóllehet harc dúl a rossz és a jó között, viszont a fantáziadús történet nem máskusodás, hanem tulajdonképpen a krisztusi megváltásról szól.

Azt mesélt el a Narnia, hogy a második világháború idején, amikor a Londont érő heves bombázások miatt a gyerekek javarészt vidékre, biztonságos helyekre telepítettek, egy kisiskolás egy kastélyban kapott szállást, ott új lakóhelyük felderítésére indultak, bemásztak egy nagy szekrénybe, s annak a másik oldalán kilepve havas erdőben találták magukat. Valamiké az Alice Csodországban alapmotívumára utal ez a fordulat, ott Alice a tükörbe lép be s úgy jut mesefigurák csodálatos világába. Nos, a hideg birodalom Narnia, az ország, ahol mindig tél van, de soha sincs karácsony. Így akarja ezt a gonosz boszorkány, a Fehér Tündér. Aztán szívre lép a jószág oroszlan, Aszlan, megvívja kemény harcát a boszorkánnyal és Narniába visszavér a négy évszak, van napfényes nyár, és a tél öröme a karácsony.

Nem vitatható, hogy a film a keresztény üzenetet sulykolja: a megváltást állítja szembe a kárhózzattal, s nem tagadja, hogy a megváltáshoz nehéz út vezet. A legjobb - mondja a film egyik elemzője -, ha a vallásos allegóriára nem hívjuk fel a gyerekek figyelmét. A történet varázsos és lenyűgöző, megmarad az emlékeztükben és azután a hittanórán, vagy felfedezik filmelményük és a krisztusi történet párhuzamaikat, vagy nem. Ha igen, a Narnia afféle színes és közérthető háttéranyagot szolgáltat a moralitás tanításához.

Szerencsére a Walt Disney stúdió dramaturgiai kigyomlátták C.S. Lewis eredeti történetéből a legvadabb fantazmagóriákat, amelyek tényleg zavaróak és fölöslegesek. Am megőrizték más varázsos elemeket, amelyek segítségével a film végül a gyerekek fantáziáját megmozgató eleménné válik, életük talán legszebb hittanórájává. C.S. Lewis, aki keresztény irodalmi tanított az oxfordi egyetemen, merített történetéhez régi regék, históriák, népmesék és legendák motívumanyagából. Bizonyos, hogy nem prédikálni akart, annál jobban tudta, hogy mi az irodalom, a költőség, és mi a szerepe a világban. Az átdolgozóknak is vigyázniuk kellett, hogy át ne lépjen a keskeny háttérmezőre: ugyanis a mai gyerekek nem nagyon szeretik, ha ódiavattian oktatják, s felemelt mutatóujjal intik őket a jóra. Ugyanakkor a filmeseknek éreztetniük kellett, hogy ennek a történetnek különleges töltése van, ez nem egyszerűen a jó és a rossz egymás elleni küzdelmét ábrázolja. Végére nem csak keresztények fogják megnézni a filmet a mozikban, bár Angliában, karácsony táján a keresztény egyházak, nem annyira a katolikus egyház, mint a protestánsok, hatalmas propagandát indítottak annak érdekében, hogy minél több gyerek lássa a Narniát. Egyes plébániák ingyen osztogatják a jegyeket a rászorulóknak. Az angol királyi család évente néhány filmet kiválaszt arra, hogy disztributatóját megjelenésével megítsze, s a Narnia december 7-i premierjén a diszpályóiban ült Károly trónörökös, az új hívesével.

A Narnia végére mindenkihez szól. Lehet, hogy a filmbeli oroszlan és a gonosz tündér harca Krisztus és a Gonosz harcának az allegóriája, de felfoghatjuk úgy is, hogy a jó küzd a rossz ellen, ami meglehetősen helyénvaló üzenet ebben az oly sok bajjal induló huszonegyedik században.

Sárközi Mátyas

HÍREK - ESEMÉNYEK

A jubileumi év lezárása Máriapócson

December 3-án - a máriapócsi kegykép harmadik könnyezésének 100. évfordulóján - ünnepélyes keretek között fejeződött be a görög katolikus egyház jubileumi éve. Erdő Péter bíboros szentbeszéde végén ünnepélyesen bejelentette, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, a Máriapócson tisztelt Szűzanya iránti hódolat jeleként, a kegyhely fontosságát elismerve, a bazilikát nemzeti szentéllé nyilvánította. A Szent Liturgia végén az aranyból készült glóriát Erdő Péter bíboros, a pápa személyes küldöttségként helyezte el Mária és a kisdéd Jézus feje fölé. Ezt a glóriát november 23-án, az általános kihallgatáson Kereszt Szilárd megyéspüspök kérésére XVI. Benedek pápa megáldotta (képközlő), MK ***

Zarándokhelyek

A magyar püspök kar áttekintette a magyar búcsújáró- és zarándokhelyek témakörét. Kereszt Szilárd püspök vezetésével. Több hazai búcsújáróhely vezetője is részt vett a tanácskozáson. Megállapítást nyert, hogy világszerte, így hazánkban is folyamatosan növekszik a búcsújáróhelyek látogatottsága. Éppen ezért fontos, hogy a kegyhelyek lehetőséget nyújtsanak az igényes lelki életre. Sokak számára a szentgyónás és a szent-

áldozáshoz járulás preferált helyszínei a zarándokhelyek. Ezért Magyarországon is nagy hangsúlyt kell fektetnünk arra, hogy a különböző életkorú és életállapotú hívó emberek számára külön búcsújárási alkalmakat szervezzünk.

Megtárgyalta a Püspöki Konferencia két Mária-kegyhely, nevezetesen Mátraverebély-Szentkút és Máriapócs nemzeti szentéllé nyilvánításra vonatkozó kérését. Mindkét kérésnek a Püspöki Konferencia helyt adott, s miután Máriapócs a szabályzatát is benyújtotta, esetében a nemzeti szentéllé nyilvánítás meg is történt. *

Imaév a nemzet lelki megújulásáért

A MKPK a 2006-os év nevezetes történelmi évfordulójára (1456, 1956) tekintettel imaévet hirdet a nemzet lelki megújulásáért. Az imaév megnyitáskor, január 1-jén az MKPK ünnepi körlevelet bocsát ki. *

Történeti kutatások

A Püspöki Konferencia korábbi döntéseit megerősítve a Magyar Katolikus Egyház 1945 utáni történetének kutatására alapítványt hoz létre. Az alapító okirat elkészítése és bírósági bejegyzése után kéri fel a tudományos munkatársakat. *

Boldoggá avatás

A Konferencia a Mindszenty Alapítvány vezetésével tartott egyeztetés után pertársaságra lép boldogemlékű Mindszenty József hercegprímás boldoggá avatásának ügyében. MKPK ***

Keresztény romok Megiddóban

Régészek feltételezik, hogy a megiddói börtön bővítéskor rábukkantak a Szentföld első keresztény templomának romjaira. A szakértőknek az épület korának meghatározásában az a mozaik segítt, amely egy római tisztvelő és egy Ake-

tous nevű egyházi célra adakozó asszony történetét mutatja be. Több helyen is megtalálták az ókeresztények szimbólumának számító halat is. Az ásatás során egy ósi asztal darabjai is előkerültek, amelyről feltételezik, hogy oltár lehetett. A templom helye is figyelemre méltó, mert nem messze tőle található a végítélet nagy ütközetének színhelye, Harmagedon mezeje. *

Vatikáni tűzoltó

A Vatikánnak új tűzoltóautót ajándékozott a Daimler-Chrysler gépkocsikonferenszern elnöke. A lángpiros Mercedes típusú, legkorszerűbb technikával felszerelt tűzoltó kocsit átadásakor Wolfgang Schremp hangszólította, hogy így nagyobb remény van az esetleges tűzvész elhárításának megakadályozására egy olyan térségben, amelyben koncentrálan találhatók az emberiség kultúrkincsai. Az eddig használatos tűzoltót 1963-ban gyártották és a forgalomból történt kivonását követően a Mercedes stuttgarti üzemi múzeumában állítják ki. M. Gy.

MIÉRT MENTEM KÖLNBE...

Folytatás a 4. oldalról

lomására és egy másik, talán még erőteljesebb kép jutott az eszembe. Akár tudatosodott bennünk, hogy zarándokok vagyunk, akár nem, mintha mindannyian ugyanakkor az Úr seregében is tartoznánk. Akkor ott, Marienfelden a milliónyian felsorakoztunk, hogy a látható fővezérrel együtt ünnepljünk a láthatatlan Fővezért. És mielőtt visszatérnék a hit katonái otthonukba, a mindennapi küzdelmekhez zarándokútjukról, megtisztultan magukhoz vegyék a lelki táplálékot.

A testleg talán kissé megfáradt, de lelkileg annál inkább megújult sereg egyik tagjaként, ahogy hazafelé menet ültem a buszra, arra gondoltam, hogy amikor elindultam, talán nem is tudtam pontosan miért, de érdemes volt a csillagot követni zarándoktársaimmal együtt a napkeleti bölcs nyomatában, hogy egy kicsit más emberként térjek vissza az időközben szokatlanná vált, ismerős, de mégis ismeretlen világomba.

Ladonyi Zsuzsanna

KÖZÖTTÜK VOLTAM

Hazudnék, ha azt állítanám, hogy örültem, amikor a lezajlott kölni Ifjúsági Világtalálkozó egyik éjszakáján riasztókészülékem felszóltott, hogy foglaljam el helyemet az ún. T-Contingent-ben, mint mentőorvos. Valószínűleg túl sokat halottuk az utóbbi időben a relativista, pozitivist, liberális és egyéb, főleg ateista szociológusoktól, lélekbuvároktól és kultúrtörténészekből, hogy itt csak egy „gigantikuss személyi kultusz”, „egy látványos esemény, profizzionális szervezett óriás-rendezvény”-ről lenne szó. Túl gyakran lehetünk tanúi azon koncerteknek és sporteseményeknek, amelyeket követően, a legfeljebb 500 főnyi futballrajongó látogatásának eredményeként, a rendezvény házigazdája hónapokig renoválhatta a belvárosát. A jelen esetben, Kölnben mégiscsak valami más tárnulna elénk? „Spiritualitás; profán technikai és gazdasági kényszerektől uralt mindennapi világunk kontraszt-programja” (DZ)? „A vallási érzelmet visszatérése”? ... „Nem. Valójában csak egy meghatározatlan vallási szükségletéről van szó” ... „a hit érzelmekre alapuló beállítottságról” ... Ilyen gondolatok forogtak a fejemben, amikor sietve útra keltem a nyári éjszakában Kalkar felé.

Egységünk megérkezése után az előző éjjeli szolgálatosok rövid beszámolója és az átadás következtet; megilletődve mesélték, hogy a nagyrészt még most is alvó hatalmas tömeg az előző nap folyamán milyen barátságosan, jámborul, segítőkészen, igénytelenül és mégis jókedvűen vi-

selkedett, majd az esti meditációkat és imákat követő „lámpaoltás” után fegyelmetten, nikotin, szex, alkohol, láрма és dulakodás nélkül töltötte az éjszakát. A „johannita” segélyszolgálat egyik vezetője, egy 40 éves, evangélikus keresztségben részesült agnosztikus, közölte velem, hogy fontolgatja a katolikus hitre való konvertálás lehetőségét. Elképzeltető, hogy ezek, a világ minden tájáról ideseireglett, napokon és éjszakákon kereszttel nélkülöző, szomjazó, a legkényelmetlenebb körülményeknek kitett fiatalok mégsem csupán a „kellemes általános közérzet effektusát” keresték? Lehet, „az emberi léleknek a pusztta fogyasztásra történő redukciója elleni lázadását” (W. Huber ev. pk.) egy ilyen aktív, de mindenkor rendezett módon kifejezésre jut-atni? Abból, ami napokban a „pápai domb”-on lejátszódott, nem sokat láthattam (volt sajnos elég más dolgunk is), viszont részeshülhettem egy másik, talán még fontosabb élményben: észlelhettem a több százezres tömeget hátulról, belülről, alulról, néha egy tűzoltó autót tetejére mászva, mint annak idején Zakeus egy útszéli fáról Jézus elvonulását. A Szent-anya búcsúzója után ismét tanítja lehet-et valaminek, amire nem számítottam. A hatalmas tömeg ugyanis háttal fordított a hangulat tetőzése szándékával be-ikátott „koncert” majomüöltésének és techno-dübbögésének. A távozók rendezett csoportokban, zászlókat után vonulva beültek hátizsákaikat az állomások és buszpályaudvarok irányába. A néha 20 km-es úton sokan estek össze kimerült-ségükben, epileptikus görcsöket vagy alacsony vérucukorral, de senki sem garázdálkodott, elégedetlenkedett vagy to-lakodott. Meg vagyok győződve, hogy leg-többjüket még akkor is a legfontosabb kérdés foglalkoztatta: „Mi által válik az életem mély értelművé, emberhez méltóvá, fáradozásra érdemes”? És azt is gyanítom, hogy sokakhoz hozzácsatlako-zott a feltámadt Krisztus, mint annak ide-jén a két tanácstalán, szomorú tanítvány-hoz az Emmaus felé vezető úton; csak ez-táltal egy okos földi lelkiatyja képeben.

Amikor besötétedés után már csak mi, egyenruhások lézengtünk az elha-gyott mezőkön, hordágyainkat és EKG-kábeleinket keresve, én is feltettem ma-gamnak ezt a kérdést. Kétségeim támad-tak a magukat olyan fölönyben érző pub-licista és más mai vágású filozófus azon állítását illetően, miszerint „a vallás léte-zik ugyan még, de már csak kultúránk pe-remvidékain”. Meg kellene definiálni, hogy mi értendő egyáltalán „kultúra” alatt? Az, amit ók tartanak annak, vagy az a vala-mi, ami Európa valódi gyökereit alkotja?

Zentai Attila K., Meerbusch

Búcsú Török Pál festőművészről

December 3-án Luganóban, 77 éves korában, hosszú betegség után elhunyt Török Pál festőművész, grafikus és költő. Erdélyben született, Marosvásárhely közelében, Vadadon, 1954-ben a kolozsvári Képzőművészeti Akadémián államvizsgázott. Művészeti, írói, pedagógiai munkássága mellett sokoldalú kulturális tevékenységet folytatott az erdélyi magyar szemléti és művészeti hagyományok ápolása érdekében. 1978 februárjában, állandó zaklatások és többszöri kihallgatás után letartóztatták. 1978 őszétől Nyugat-Európában, a svájci Luganóban élt. Mint hivatásos művész Kelet- és Nyugat-Európában több mint 170 kiállításon szerepelt. Írói-költői munkásságát „Kiáltás” című verseskötetében, saját grafikáival illusztrálva adta közre. A Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör, a SMKK alapító tagja és első művészeti vezetője volt. Restaurátorként főleg Tessenben és a németországi Trierben ismerték. Nevét és munkásságát számos magyar, olasz, francia és svájci képzőművészeti kötet őrzi.

L. I. (München)

SZÁJRÓL SZÁJRA

Wolfgang Amadeus Mozart 250. születésnapjára

Bár még alig léptük át az új esztendő küszöbét és Mozart születésnapja csak január 27-én lesz, szerte Ausztriában már javában ünneplik minden idők egyik legnagyobb muzikussát. Az osztrák főváros különösen kitész magáért, hiszen Bécs Mozart szülővárosánál, Salzburgnál is fontosabb szerepet játszott a zeneszerző életében. Érett komponista idejének legjelentősebb éveit Bécsben töltötte; itt házasodott: feleségül vette a Weber család fiatalabb leányát, Constanzt; itt komponálta a legismertebb - „Szóktetés a szeráj-ból” című operáját, a Schönbrunn-i kastélyban pedig zenei párbaj zajlott le kö-zte és nagy ellenfele, Antonio Salieri kö-zött. Schönbrunn egyikéknél már kora fiatal-ságában is kiemelkedő szerepet játs-zott. Hat éves korában itt mutatkoz be, mint csodagyereket Mária Terézia császárnőnek.

A szájhagyomány úgy tartja, hogy ez a bemutatkozás rendkívül sikeres volt, a császári familia nagyon megszerette az eleven fiúcskát és hamarosan otthono-san mozogott a Hofburg termeiben. Egy-szer azonban baleset érte: megcsúszott a fényes padlón és orra bukkott. Az egyik főhercegnek el is nevette magát, amikor a kis muzikust elesni látta. Mária Antoi-netta, Mária Terézia hétéves kislánya, később XVI. Lajos francia király felesé-gé azonban, odasietett hozzá és felsége-tte a fiatal zenészt.

- Te jó kislány vagy - mondta köszö-net fejében Mozart - ,ha megnövök feleségül veszelk.

Mária Antoinette bizonyára jobban járt volna, ha ez a gyermeki ígéret vala-milyen csoda folytán megvalósul. A há-

zasságra lépés Mozarttal ugyan *mésalliance* lett volna, de Mária Antoinette 1791-ben csak özvegyen maradt volna és 1793-ban nem végezte volna életét a *guillotine* alatt.

Mozart az udvarnál is könnyedén, la-zán mozogott, nem fékezte gátlástanalansá-gát. Megszokta utazásai alatt a fejedelmi, uralkodói környezetet. Egy generális ezt nehezményezte és bepanaszolta II. Józsefnél, mondván: nem tartja magát az udvari etiketthez. A császár azonban így nyugtatta meg az aggályoskodót:

- Hagyja csak békében Mozartot. Ge-nerálist minden nap csinálhatok, de egy Mozartot soha!

A már nagy hírnek örvendő Mozart-hoz meglepő kérdéssel fordult egy fiatal zenész:

- Mester, hogy tudnék gyorsan megtanulni komponálni?

Mozart alapos tanulmányokra biztat-ta a fiatal kérdezőt, hozzáteve, hogy jól-lehet ez sok időt igényel, de szükséges.

- De hiszen ön már 12 éves korában csodálatosan értett műveket alkotott - ve-tette közbe a muzsikust.

- Viszont nem is kérdeztem senkitől, hogyan csináljam - hangzott a magyarázat.

A halál is Bécsben érte Mozartot 1791. december 5-én. A Rauhensteing-asse 8 számú ház, ahonnan a zenevilág óriását a St. Marx temetőbe vitték, nem áll már, és hogy hol van a sírhelye azt sem tudja senki, de a halás zenekedvelők azóta is ünneplik halhatatlan muzsikáját; szerte a világon pedig emlékművek, szobrok őrzik emlékét.

Közreadta:

Ramsay Győző

